

Eten is weten in voedingsziekenhuis

Als patiënt in Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede kun je te maken krijgen met wetenschappelijk onderzoek.

door
Leon van Wijngaarden

leon.van.wijngaarden@gelderlander.nl

EDE - Patiënten hebben voor een operatie gemiddeld veertien uur geen vast voedsel gehad. Dat is veel meer dan de zes uur nuchterheid die minimaal nodig zijn. Gemiddeld zes uur hebben ze niets gedronken, terwijl dat slechts twee uur nodig is.

We weten dit dankzij recent onderzoek in het regionale Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede. Is het relevant? Zeker, vindt anesthesioloog Dik Snijdelaar van het Edese hospitaal. „Als je niet in topconditie bent, verlies je hierdoor onnodig kracht.” De Wageningse hoogleraar humane voeding Frans Kok vult aan: „Dus met name voor een kwetsbare groep is dit belangrijke kennis.”

Uiteraard staat in een ziekenhuis de zorg voor de zieke mens voorop, zegt Snijdelaar. „Zeker in een regionaal ‘patiëntenziekenhuis’, zoals wij dat zijn. Maar onze tweede kerntaak is opleiden; dat wordt vaak vergeten. We leiden verpleegkundigen en operatiekamerpersoneel op, maar ook medisch specialisten. Zij werken tijdens hun opleiding verplicht minstens een jaar in een perifere ziekenhuis. En daar hoort wetenschappelijk onderzoek bij.”

Dat onderzoek heeft bovendien praktisch nut: de zorg wordt er beter van, stelt Snijdelaar. „Wetenschap doe je samen. Het vraagt om teamwork, samenspel tussen specialisten en verpleegkundigen of tussen afdelingen binnen het ziekenhuis.”

De verzamelde kennis komt de patiënt ten goede. Kijk maar naar

het voorbeeld over nuchterheid en voeding, zegt het duo. „We willen nu proberen de nuchterheidsfase korter te maken.”

Er wordt ook gewerkt aan de ontwikkeling van speciale dranken die patiënten kort voor een operatie tot zich kunnen nemen. Kok: „Daarmee wordt het ook voor bedrijven in de voedingsindustrie interessant om mee te doen, want het is aantrekkelijk om zo’n drank te gaan produceren.”

Het ziekenhuis en de Wageningse universiteit zijn inmiddels vertrouwde partners. Ze vormen sinds vijf jaar de Alliantie Voeding Gelderse Vallei. Ze richten zich voornamelijk op voeding, sport en beweging. De samenwerking sluit nauw aan bij Food Valley, het project voor innovatie in de voedingsindustrie.

Het pact was in 2012 goed voor tientallen uitingen van wetenschappelijk onderzoek. Vorig jaar werden zeventig projecten aangemeld, vier jaar geleden waren dat er nog veertig. Daarbij zijn studenten, maar ook onderzoekers in opleiding en hoogleraren betrokken. Ook materieel trekken de instellingen samen op. Zo is een MRI-scanner in het ziekenhuis voor de helft eigendom van de universiteit.

Wageningen Universiteit is volgens hoogleraar Kok vooral geïnteresseerd in voeding rondom en tijdens de opname in een ziekenhuis. „We kijken nu bijvoorbeeld naar het proces rond geplande zorg, operaties aan heup of knie. Je ziet dat de conditie van patiënten in de aanloop naar de operatie verslechtert omdat ze minder bewegen en soms ook ongezond eten. Het antwoord kan zijn: gerichte fysiotherapie en een kritische blik op het eetpatroon.” Voor een andere studie worden in zeven ziekenhuizen patiëntgege-

■ Frans Kok en Dirk Snijdelaar bij de MRI-scanner in Ziekenhuis Gelderse Vallei die gezamenlijk eigendom is van het ziekenhuis en de universiteit. foto Herman Stöver

vens verzameld. Dat is nodig om voldoende data binnen te krijgen. Maar, zo verzekert Kok, Ede staat bij de universiteit op 1. „Het hart van zo’n onderzoek ligt in de Gelderse Vallei. De protocollen die we gebruiken bijvoorbeeld, worden hier opgesteld. Ede is ons *preferred hospital*.”

Eigen leerhuis Gelderse Vallei

EDE - Een leerhuis moet in Ziekenhuis Gelderse Vallei aan de Willy Brandtlaan in Ede alles in goede banen leiden dat met opleiding en onderzoek te maken heeft. „Zie het als een balie”, zegt anesthesioloog Dik Snijdelaar van het regionale ziekenhuis. Snijdelaar is als medisch hoofd verantwoordelijk voor het leerhuis. „Partijen die wetenschappelijk onderzoek

willen doen in het ziekenhuis, kunnen er aankloppen.” Daarnaast fungeert het leerhuis als motor van de kennis van het eigen personeel. „Er is nu bijvoorbeeld een module met nieuwe kennis over voeding. Een groot deel van het personeel moet die volgen. Dat regelen we via het leerhuis”, licht Snijdelaar toe.

CATER WITH CARE

- Onder de noemer Cater with Care is een project gaande waarin de voedingsbehoefte van groepen patiënten in kaart wordt gebracht. Daarna proberen de onderzoekers in samenwerking met bedrijven nieuwe, smakelijke voedingsproducten voor hen te ontwikkelen.
- Bij Cater with Care zijn naast Wageningen UR en het Edese ziekenhuis bekende bedrijven betrokken.

Onder de deelnemers Nizo in Ede, Heinz in Elst en Pure4You, een jong bedrijf dat verse soepen en sappen ontwikkelt.

- Ook Sodexo, het bedrijf dat de doorlopende catering At Your Request mede heeft ontwikkeld in het ziekenhuis, doet mee.
- Het project, dat loopt van 2012 tot medio 2015, is mogelijk dankzij steun van de Europese Unie.